

Słownik pojęć

Poniżej prezentujemy definicje podstawowych pojęć dla formularza „Międzynarodowe łańcuchy dostaw i sourcing międzynarodowy w latach 2018–2020”

Pracujący

Do pracujących **zalicza się**:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo);
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, tj.: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek;
- osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia;
- agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów (do agentów nie zalicza się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą);
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Funkcja biznesowa

Funkcja biznesowa to zestaw zadań, które przedsiębiorstwo musi regularnie wykonywać w celu wprowadzenia produktu lub usługi na rynek. Zadania te mogą być wykonywane samodzielnie przez przedsiębiorstwo lub zlecane do wykonania na zewnątrz.

Pełen zestaw funkcji biznesowych realizowanych przez przedsiębiorstwo obejmuje zadania związane z realizacją podstawowego celu działania przedsiębiorstwa (produkcja wyrobów i/lub świadczenie usług) oraz wszystkie niezbędne aktywności wspierające (np. księgowość, kadry, obsługa informatyczna, itp.), podejmowane w celu realizacji głównej działalności przedsiębiorstwa.

Podział funkcji biznesowych:

1. **Produkcja (wyrobów i materiałów)** – obejmuje działalności z sekcji B (Górnictwo i wydobywanie), C (Przetwórstwo przemysłowe), D (Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę) i F (Budownictwo) według klasyfikacji PKD 2007, tj.
 - Produkcję; przetwarzanie; montaż; rafinację, drukowanie i introligatorstwo; odlewnictwo metali; produkcję statków;
 - Wydobywanie węgla; górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego; wydobywanie kamieni; wytwarzanie energii (z wyjątkiem handlu energią elektryczną);
 - Realizację projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków; roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej; zadania budowlane specjalistyczne, w tym rozbiórki.
2. **Transport, logistyka i magazynowanie** – obejmuje:
 - Transport i logistykę – działalność w zakresie transportu drogowego, wodnego, kolejowego i lotniczego; transport pasażerski i transport towarów; usługi pocztowe;
 - Magazynowanie i przechowywanie towarów – magazynowanie; przechowywanie towarów; pakowanie.
3. **Sprzedaż, marketing i usługi posprzedażowe** – obejmuje:

- Sprzedaż – handel hurtowy i detaliczny; handel paliwami gazowymi i energią elektryczną; działalność agentów zajmujących się sprzedażą; obrót nieruchomościami;
 - Marketing i usługi posprzedażowe – reklamę i działalność związaną z reprezentowaniem mediów; badanie rynku i opinii publicznej; zadania centrów telefonicznych (call center).
4. **Technologie informacyjne i komunikacyjne** – na funkcję tę składają się:
- Usługi technologii informacyjnych i komunikacyjnych – działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania i doradztwo w zakresie informatyki; zadania związane z nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych; zadania związane z telekomunikacją; przetwarzanie danych i zarządzanie stronami internetowymi (hosting); działalność portali internetowych i podobne zadania usługowe w zakresie informatyki; instalacja komputerów typu mainframe; naprawa i konserwacja komputerów i systemów (tele)komunikacyjnych;
 - Zadania związane z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz zadania powiązane.
5. **Zarządzanie i administracja** – obejmuje:
- Zarządzanie – usługi finansowe (np. bankowe, ubezpieczeniowe, leasing finansowy, zarządzanie funduszami); działalność firm centralnych (head offices); działalność związaną z zarządzaniem zasobami ludzkimi;
 - Administrację – zarządzanie rynkami finansowymi; działalność prawniczą; działalność rachunkowo-księgową, doradztwo podatkowe (audyt); administracyjną obsługę biura i usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej; usługi administracji publicznej.
6. **Inżynieria i związane z nią usługi techniczne**, na przykład: zadania pomocnicze przy wydobyciu surowców; działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i produkcji nagrań video; zadania w zakresie architektury i inżynierii oraz analizy techniczne.
7. **Badania i rozwój**, na przykład: badania naukowe i prace rozwojowe w obszarze nauk przyrodniczych i technicznych, a także nauk społecznych i humanistycznych.
8. **Inne funkcje biznesowe** – obejmują:
- Zarządzanie obiektem – usługi związane z zakwaterowaniem (np. w hotelach, na obozowiskach); usługi związane z wyżywieniem (np. w kawiarniach i restauracjach); usługi związane z utrzymaniem terenów zielonych; działalność bibliotek, muzeów, ośrodków sportowych;
 - Konserwację i naprawę – konserwację i naprawę sprzętu elektronicznego innego niż komputery i systemy (tele)komunikacyjne, środków transportu, artykułów użytku osobistego i domowego;
 - Inne usługi – pobór wody, działania związane ze zbieraniem odpadów, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków; usługi związane z rekultywacją; usługi profesjonalne (np. fotograficzne i związane z tłumaczeniami); działalność agentów i pośredników turystycznych; wynajem i dzierżawę; ochronę; edukację; opiekę zdrowotną i pomoc społeczną z zakwaterowaniem; działalność społeczną; działalność twórczą związaną z kulturą; działalność związaną z grami losowymi i zakładami wzajemnymi; działalność związaną ze sportem (z wyłączeniem zarządzania obiektem).

Podstawowa funkcja biznesowa

Jest główną działalnością przedsiębiorstwa i jest w większości przypadków identyfikowana z przeważającą działalnością przedsiębiorstwa (klasyfikowaną według kodu PKD) wpisaną do rejestru przedsiębiorstw. Wynikiem działań funkcji podstawowej są wyroby lub usługi przeznaczone na rynek zewnętrzny lub na rzecz osób trzecich i **generujące przychód** przedsiębiorstwa.

Sourcing międzynarodowy

Oznacza **przeniesienie** za granicę do podmiotów (należących do tej samej grupy przedsiębiorstw lub spoza niej) całości lub części funkcji biznesowych, dotychczas wykonywanych w kraju samodzielnie przez przedsiębiorstwo.

Miejsca pracy wymagające wysokich kwalifikacji zawodowych

Dotyczą stanowisk specjalistów, ekspertów, menedżerów, naukowców, informatyków lub specjalistów innych technicznych zawodów, na ogół posiadających wyższe wykształcenie.

Grupa przedsiębiorstw

To przedsiębiorstwa samodzielne pod względem prawnym, jednak wzajemnie od siebie zależne gospodarczo ze względu na istniejące między nimi powiązania w zakresie kontroli i/lub własności. W ramach grupy wyodrębnia się powiązania pomiędzy jednostką dominującą a jednostkami zależnymi. Grupa przedsiębiorstw może powstać zarówno w wyniku ukształtowania się określonych stosunków prawnych, jak i w wyniku wywierania przez jedno przedsiębiorstwo decydującego wpływu na działalność innego, w tym na skutek zawarcia umowy. Nie zawsze jako kryterium istnienia grupy należy przyjąć związki kapitałowe, lecz istnienie wspólnego ośrodka podejmowania decyzji ekonomicznych wyznaczających strategię działania. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, szczególnie do podejmowania decyzji w zakresie strategii, produkcji, sprzedaży, podatków, polityki finansowej. Tworzy ona całość gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, zwłaszcza dotyczących jednostek, które obejmuje. W ramach grupy przedsiębiorstw można często wyodrębnić podgrupy.

O istnieniu grupy przedsiębiorstw świadczy fakt występowania powiązań w zakresie kontroli między co najmniej dwiema jednostkami: jednostką dominującą a jednostką zależną. Jednostka dominująca to jednostka sprawująca kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną). Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana przez jednostkę dominującą.

Kontrola

Oznacza możliwość decydowania o wspólnej strategii organizacji, wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez jednostkę uprawnień, które osobno albo łącznie umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na inną jednostkę lub jednostki.

Przedsiębiorstwo A (tzw. jednostka dominująca) **kontroluje** przedsiębiorstwo B (tzw. jednostkę zależną) gdy:

- jednostka A bezpośrednio posiada ponad 50% głosów w jednostce B (**kontrola bezpośrednia**),
- jednostka A posiada ponad 50% głosów w jednostce B poprzez inne jednostki zależne (**kontrola pośrednia**),
- jednostka A obejmuje pełną konsolidację sprawozdania finansowe jednostki B, a żadna inna jednostka prawna nie obejmuje konsolidacją tej samej jednostki (**kontrola poprzez pełną konsolidację**),
- jednostka A kontroluje jednostkę B nawet jeśli posiada mniej niż 50% jej siły głosu (**kontrola mniejszościowa**), lecz żadna inna jednostka prawna nie posiada większej siły głosów w tej jednostce.

Jednostka dominująca najwyższego szczebla (tzw. "głowa grupy")

To jednostka dominująca, która nie jest kontrolowana bezpośrednio ani pośrednio przez żadną inną jednostkę; pojęcie jednostki dominującej najwyższego szczebla odnosi się do jednostki najwyższej usytuowanej w łańcuchu powiązań kontrolnych.

Przedsiębiorstwo zagraniczne

Oznacza podmiot zlokalizowany poza granicami Polski. Zagraniczny oddział lub zakład traktowany jest jako przedsiębiorstwo zagraniczne.